

BALIKESİR

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

Nisan 2022

TGA
TÜRKİYE TURİZM
TANITIM VE GELİŞTİRME
AJANSI

Balıkesir

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

15 NİSAN 2022

Katkıda Bulunanlar:

Prof. Dr. Bilgehan Gülcan

Dr. Mehmet Bahar

Doç. Dr. Halil Burak Sakal

Sosyal ve Stratejik Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi katkılarıyla hazırlanmıştır.

Kapadokya Üniversitesi

50420 Mustafapaşa Ürgüp Nevşehir

İçerik

GİRİŞ	1
1. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇABALARINI ARTIRMA	3
2. REKABET GÜCÜNÜ ARTIRMA	4
3. TANITIM ÇABALARINDA BÜTÜNLEŞİK YAKLAŞIMI BENİMSEME	5
4. TURİST GÜVENLİĞİNİ ARTIRMA	5
5. ULAŞILABİLİRLİK İMKÂN VE NİTELİĞİNİ ARTIRMA	6
6. NİTELİKLİ İŞGÜCÜ GELİŞTİRME İMKANLARINI ARTIRMA	6
7. GASTRONOMİ TURİZMİNDE ULUSLARARASI KENT MARKASI YARATMA	7
A. ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI DENEYİMİ	7
B. ULUSLARARASI PEYNİR ROTASI OLUŞTURMA VE ENTEGRASYONU	7
8. İKİNCİ KONUTLARI KAYITLI BİÇİMDE TURİZME KAZANDIRMA	8
9. MANYAS'I KUŞ GÖZLEMCİLİĞİNDE ULUSLARARASI DESTİNASYON HALİNE GETİRME	8
10. AYVALIK ENDÜSTRİYEL KÜLTÜREL PEYZAJI ALANINI KÜLTÜR DESTİNASYONU GELİŞTİRME	9
11. TERMAL, <i>WELLNESS</i> VE GERİATRİ ENTEGRASYONU İLE SAĞLIK TURİZMİNİ GELİŞTİRME	9
12. "KÜÇÜKKÖY ULUSLARARASI SANAT KÖYÜ" KONSEPTİ GELİŞTİRME	11
13. ALIŞVERİŞ VE GÜNÜBİRLİK TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE "PERŞEMBE PAZARI"	11
14. FESTİVAL TURİZMİ GELİŞTİRME	11
15. YATÇILIK VE YAT TURİZMİNİ CANLANDIRMA	12
16. ULUSAL DALIŞ TURİZMİ MERKEZİ OLUŞTURMA	13
17. KARAVAN, KAMPİNG VE <i>GLAMPİNG</i> TURİZMİNİ GELİŞTİRİLME	13
18. MİSYA YÜRÜYÜŞ YOLLARINI ETKİLİ TANITIMA	13
19. BİSİKLET TURİZMİ VE ROTALARINI GELİŞTİRME	13
20. SPOR KULÜPLERİ İÇİN KAMP ALANLARI GELİŞTİRME	13
21. TRUVA VE BERGAMA BAĞLANTILI ENTEGRE TURLARI GELİŞTİRME	14
22. DİJİTAL / AKILLI TURİZM UYGULAMALARININ KULLANIMI	14
23. KIRSALDA ÜRÜN OLARAK ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ ASTRO VE AGRO TURİZM GELİŞTİRME	14
24. ERDEK, AVŞA VE MARMARA ADALARINDA YENİDEN KONUMLAMA	15
25. ENGELLİ TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİ	15

GİRİŞ

Ege ve Marmara'nın kalbine saklanmış antik Misya bölgesindeki bir kıyı kenti olan Balıkesir, hem doğal hem de kültürel zenginlikleri ile tarih boyunca ilgiye konu olmuştur. Söz konusu zenginliklere yönelik günümüzde artarak devam eden ilgi, kenti Türkiye'nin önemli turizm kentlerinden biri haline getirmiştir. Kent gerek doğal kaynakları olan kıyıları, eşsiz koyları, adacıkları, dağları, kaplıcaları ve gerekse kültürel kaynakları olan farklı nitelikteki tarihi yapıları, antik kentleri, el sanatları ve eşsiz gastronomi varlıkları ile büyük turizm potansiyeline sahiptir. Bu kaynaklara dayalı olarak geliştirilen turizm ürünleri ile kent, gerek uluslararası ve gerekse iç turizm kaynaklı ziyaretçi talebi ile Türkiye turizmde öne çıkmakta ve gelen kişi sayısına göre Türkiye'de ilk 10 kent içinde yer almaktadır.

Balıkesir, sayısı 3.000'i aşan kültür ve tabiat varlığı ile Türkiye sıralamasında İstanbul, Bursa, İzmir ve Muğla'nın ardından 5. sıradadır. Ayrıca kentin gastronomi başlığı başta olmak üzere farklı kategorideki 15 ürünü, coğrafi işarete sahiptir ve bu varlıklar ya başlı başına bir turizm ürünü veya diğer turizm ürünleri için çok önemli ürün zenginleştirme fırsatı sunmaktadır. Bunlardan başka 18 adet ürün için daha tescil başvurusu yapılmış durumdadır. Bu varlıkların bir kısmı etkili turizm ürünleri durumundadır ve bu sayede kent hem doğa ve hem de kültüre dayalı ürünleri ile kültür, kıyı, termal ve gastronomi başlıklarında Türkiye'de öne çıkmaktadır. İldeki varlık potansiyelinin aktif ürünlere dönüşmesi, hem farklı turizm türlerinin gelişimini sağlayabilecek hem de var olan turizm türlerinde etkililiği arttırabilecektir.

Balıkesir halihazırda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ilan edilmiş 16 turizm merkezine sahiptir. Böylece Türkiye'de toplam 227 tane olan turizm merkezlerinin %7'lik kısmı Balıkesir il sınırları içinde yer almaktadır. Ayrıca 16 turizm merkezine ilave olarak Erdek ve Marmara adasında 1'er tane Kültür ve Turizm Geliştirme Bölgesi bulunmaktadır.

Bölge, kendisini ulusal ve uluslararası marka yapmaya elverişli termal su açısından son derece zengin kaynaklara sahiptir. Buna göre kent, sahip olduğu 17 adet termal bölgesi ile termal turizm merkezi sıralamasında Türkiye'de ilk sıradadır. Diğer taraftan Afyon, Bursa gibi termal turizm ile anılan bu başlıktaki rakip illerden daha fazla kaynağa sahip olmasına rağmen bu durumun bilinirliğinin düşük olduğu gözlenmektedir.

Kentin geceleme ortalamaları bakımından ise Türkiye geceleme ortalamasına yetişemediği anlaşılmaktadır. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne göre ile ait bazı başlıklara ait rakamsal veriler ve gelecek tahminleri aşağıda yer almaktadır.

	2019	2020	2021	2022 *	2023 *
Yabancı ziyaretçi sayısı	236.400	35.000	20.000	50.000	150.000
Yerli ziyaretçi sayısı	1.220.784	883.313	600.000	1.000.000	1.500.000
İldeki konaklama tesislerinde ortalama geceleme sayısı	2.952.979	1977946	1.100.000	1.900.000	2.500.000
Konaklama tesisleri doluluk oranı	1.81	1.82	1.92	1.98	2.2

* Tahmini

Yerli ziyaretçilerin yoğun olduğu Balıkesir, yabancı ziyaretçiler tarafından da önemli ilgiye konu olmaktadır. İle gelen yabancı ziyaretçiler arasında milliyetlerine göre Japon, Güney Kore ve Almanlar yoğunluktadır. Diğer taraftan Yunanistan Midilli Adası'ndan önemli bir günöbirlikçi kaynağı da bulunmaktadır. Covid-19 salgını sürecinde diğer kentler gibi turizmde önemli ölçüde düşüş yaşanmasına rağmen, yeni ürünler geliştirme, var olan üründe zenginleştirmeler, kurulacak iş birlikleri ve etkili

tanıtım faaliyetleri ile salgın etkilerinin azalmaya başladığı bu zamanlarda kentin sahip olduğu potansiyelin yeniden harekete geçirilmesi gerekmektedir. Balıkesir var olan kaynaklarının etkili turizm ürünlerine dönüştürülmesi ile hem iç hem de uluslararası ziyaretçi talebinde önemli çıkış yaparak Türkiye'nin önemli destinasyonları arasında üst sıralarda olmayı hedeflemektedir.

Balıkesir Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası, bu amaca uygun olarak, ilin farklı başlıklardaki turizm potansiyelinin değerlendirilerek, kentin Türkiye turizminden alacağı payı arttırmak ve sürdürülebilir ilkelere dayalı olarak alınacak turizm geliştirme kararları için temel rehber olma amacıyla ortaya konmuştur.

1. Sürdürülebilirlik çabalarını artırma

Balıkesir Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası kapsamındaki tüm başlıklarla ilgili politika kararlarında sürdürülebilirlik ilkeleri ile uyumlu biçimde hazırlanmıştır. Diğer bir ifadeyle Balıkesir, ildeki turizmin gelişimini sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda geliştirme konusunda kararlı bir irade ortaya koymaktadır.

Turizmde sürdürülebilirlik, mevcut ve potansiyel kaynakları tüketmeden var olan teknolojik gelişmeler ve uygulamalar yardımıyla, içinde bulunduğu doğa ile uyumlu insan ihtiyaç ve isteklerinin karşılanmasıdır. Böylece turizmde sürdürülebilirlik anlayışı, destinasyondaki çevresel, sosyal ve ekonomik cepheleri azami ölçüde dikkate almaktadır. Buna uyumlu olarak *Balıkesir Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, Balıkesir turizminin gelişiminde;

- a. Turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerindeki faydasını arttırmayı ve negatif etkilerini azaltmayı,
- b. Turizmin kültürel miras üzerindeki faydasını arttırmayı ve negatif etkilerini azaltmayı,
- c. Turizmin doğal çevre üzerindeki faydasını arttırmayı ve negatif etkilerini azaltmayı,
- d. Etkili sürdürülebilir turizm yönetimi geliştirmeyi, hedeflemektedir.

Hali hazırda ildeki turizmin başlıca arz kaynakları olarak deniz, hava, ada ve karadaki varlıkları, destinasyondaki sürdürülebilir turizmin gelişmesi için yüksek potansiyel sunmakta ve bu kaynakların önemli ölçüde bakir durumda olması ise ayrıca rekabetçi üstünlük sergilemektedir. Destinasyonun bu varlık zenginliğine ek olarak ilin turizmle entegre edilmeye uygun yerel tarımsal üretim gibi başlıklar da uzun dönemli ve sürdürülebilir turizm gelişimi için önemli güç ve fırsat faktörü durumundadır. Destinasyonda farklı turizm etkinliklerinin sürdürülebilir biçimde yürütülmesi için, bu güç faktörlerinin etkili kullanımı ve var olan fırsatların da güç unsuruna dönüşebilmesi gerekmekte, bunun için sürdürülebilir turizm anlayışının geniş tabana yayılmış yüksek bir bilinç düzeyi geliştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle Balıkesir’de, ildeki tüm turizm paydaşlarının sürdürülebilir turizm gelişimi ve küresel turizm etik kuralları ile ilgili farkındalığını artırmak ilin hedefleri arasındadır. Buna uygun olarak il genelindeki tüm paydaşların sürdürülebilir turizm ilke ve uygulamaları hakkında farkındalık artırıcı etkinlikler düzenlenmesi gerekmektedir.

Balıkesir destinasyonun sürdürülebilir turizmdeki diğer bir hedefi, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı, TGA ve GSTC (*Global Sustainable Tourism Council*) iş birliği içinde halihazırda yürütülen sürdürülebilir turizm geliştirme ve ulusal sürdürülebilir standartlar geliştirme çalışmaları bağlamında, ilgili çalışmaların uygulamaya geçirilme sürecinde Türkiye’de örnek destinasyon olabilmektir. Bu kapsamda TGA ve GSTC iş birliği çıktılarının Balıkesir destinasyonunun tüm turizm paydaşlarına (otel, seyahat acentası, tur operatörleri ve destinasyon yönetimi) ivedilikle aktarılarak, konulacak hedefler doğrultusunda etkinlik planının ortaya konması gerekliliği bulunmaktadır.

Destinasyonda gerçekleştirilecek sürdürülebilir turizm politikaları çerçevesinde, turizm etkinlikleri kapsamında tüketilme sunulan ürünlerin öncelikle bölge üretimi kaynaklı olması, kadın istihdamı en yüksek sektörlerden biri olan “yerel tarım” faaliyetleri ile turizmin entegrasyonunun sağlanması, ilin kimisi coğrafi etiketli gastronomi ürünleri, zeytin ve zeytinyağı, el sanatları, açık pazarlar gibi rekreatif çekiciliklerine odaklanmak gerekmektedir. Bölgede üretim ulusal markaların yanında, ev tipi atölyelerde de yapılmaktadır. Bunların deneyimsel turizm anlayışıyla turizme entegre edilmesi gerekmektedir. Bu odaklanma ile alınan sonuçların, aynı zamanda hem söz konusu ürün ve hizmetlerin hem de destinasyonun ulusal ve uluslararası markalaşmasını destekleyeceği akılda tutulmalıdır. Bu kapsamda, ilin turizmle entegre edilecek tarımsal faaliyetlerinin, tescilli unsurlarının, bakir doğal ortamlardaki turizm etkinliklerinin ve girişimlerinin, geleneksel el sanatları ve ören yerleri gibi ildeki

somut ve somut olmayan kültür unsurlarının korunması ve turizm amaçlı geliştirilmesi için mikro ve makro projeler ortaya konmasına hız verilmelidir. Yine bu kapsamda destinasyondaki turizm eğitim kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasında sinerji yaratılmalıdır. İldeki hassas ekosistem alanları ve tahribata açık alanlar ivedilikle tespit edilmeli ve koruma altına alınmaları gerekmektedir. Bölgeyi ulusal ve uluslararası alanda marka olmaya taşıyacak olan zeytinlik alanların, imara ve maden işletmeciliğine açılması bölgenin çevresini olumsuz biçimde etkilemektedir. Özellikle altın vb. madencilik konusu da bölge turizmini tehdit etmektedir. Bölgede halihazırda oldukça fazla durumda olan ikinci konutların çoğalmasi ile ilgili önlemler alınarak var olanlarında sürdürülebilir bir anlayışla turizmin hizmetine sunulması gerekmektedir.

Balıkesir Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası rehberliğinde destinasyonda gerçekleştirilecek turizm etkinliklerinin, aşırı turizme (özellikle Cunda Adası, Sarımsaklı Plajı başta olmak üzere, adalarda ve kıyı bölgelerde) neden olarak ziyaretçiler ve yerel halkın turizmden elde edeceği memnuniyeti azaltabilme ihtimalinin düşünülmesi gerekmektedir. Son olarak, Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası anlaşma kararlarına uygun olarak, destinasyonda yoğun olarak gerçekleştirilen madencilik faaliyetleri gibi hava, su, toprak kirliliği gibi doğaya zarar verici ve halk sağlığını ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen uygulamalara tedricen son verilmeli, yenilenebilir kaynak üretimine geçilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Yenilenebilir kaynak kullanımı kapsamında bölgede var olan rüzgar türbinlerinin de bölgedeki kuş göç hareketlerine ve insan ve doğal çevreye olan olumsuz etkileri sınırlandırılmalıdır.

2. Rekabet gücünü artırma

Balıkesir diğer illere göre geniş bir coğrafyaya sahip olması ve hem Ege hem de Marmara bölgesindeki kıyı varlığı ile önemli bir rekabet avantajına sahiptir. Tarihi, kültürü, doğal, deniz ve termal gibi birçok turistik öğeleri Balıkesir'in turizm rekabetçiliğini arttırmaktadır. Balıkesir'in rekabetçiliğini arttırmak için her ilçenin turizm potansiyeli tam olarak belirlenmeli ve bu potansiyeli harekete geçirecek alt politikalar ortaya konmalıdır. İldeki liman kapasitesi ve niteliği artırılarak yat ve deniz turizminden pay alınmalıdır. İlde yer alan parklar, açık alanlar, AVM, gece hayatı imkanları, konserler ve festivaller sayı ve nitelik olarak artırılmalıdır. Yerel ürünlerin Balıkesir'e özgü bir şekilde üretilerek yerel ürün satış alanlarında satışı sağlanmalıdır.

Balıkesir'in turizm bağlamında en rekabetçi olduğu destinasyonlar, Ayvalık, Edremit ve Erdek'tir. Halihazırda bir yaz destinasyonu kimliğine sahip olan ve ilin uluslararası turizm için en önemli destinasyonu durumunda olan Ayvalık'ta, kış sezonunun değerlendirilerek, bölgedeki turlara dahil edilerek rekabetçiliği artırılabilir durumdadır. Edremit'te Güre'de ve yakın yerlerde faaliyet veren termal tesislerinin kalitesinin yükseltilerek, kış aylarında etkinlikler düzenlenerek ve Kazdağları ve çevresinin hikayeleri ile birlikte tanıtılıp cazibe merkezi haline getirilmesi ile Balıkesir'in rekabetçiliği artırılabilir durumdadır. Erdek'te ise var olan tesislerin yenilenmesi, İstanbul gibi bir metropol kente yakın ve ulaşımın kolay olmasının avantajının kullanılarak cazip hale getirilmesi ve tarihi ve kültürel unsurların pazarlanabilir hale getirilmesi rekabet üstünlüğü sağlamada önemli olacaktır.

Bölge yapısı itibarıyla bölgeye gelen turistlerin %84'ü yerli ziyaretçidir. Bunun en temel sebeplerinden bir tanesi bölgenin ikinci konut turizmi konusunda Türkiye'nin en önemli destinasyonu olmasındadır. Bunun en temel sebebi Türkiye'de denize kıyısı olan altı ilden biri olması ve ülkemizde kıyı turizminin erken dönemde başladığı en önemli iki bölge olan Erdek ve Edremit/Akçay'ın il sınırları içinde yer almasıdır. Bu sebeple bölgede ikinci konut turizmi gelişmiş ve iç pazarda bu alanda önemli bir yer edinmiştir. Bu bölge de bulunan ikinci konutların mevcut durumunda kullanılması ve turizme kazandırılması çalışmaları yetersizdir. Bu konuda tüm paydaşlarla beraber strateji ve politikalar geliştirilerek rekabetçilik artırılabilir durumdadır.

3. Tanıtım Çabalarında Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme

Destinasyon Yönetim/Pazarlama Örgütlerinin (*DMO-Destination Management/Marketing Organisation*) temel fonksiyonlarından biri ve çoğunlukla en önemlisi, destinasyonun tanıtım politikasını belirlemek ve eşgüdüm içinde yürütmektir. Bu kapsamda bir destinasyonun tanıtımında rol alan ulusal ve özellikle uluslararası ilişkilerde güçlü ağlara sahip paydaşların eşgüdüm içinde hareket edebilmeleri önem arz etmektedir. Bu paydaşlar destinasyondaki yerel yönetimler, ticari birlikler, meslek odaları ve uluslararası projelerde rol alan farklı nitelikteki sivil toplum örgütleri; kongre ve bilimsel etkinliklerde rol alan üniversiteler; spor kulüpleri gibi farklı faaliyet alanlarındaki yapılar olabilmektedir.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ve Bakanlığın ilgili kuruluşu Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) eş güdümlüde, 2021 yılı itibarıyla ulusal ve uluslararası alanda destinasyonların daha etkin tanıtımını destekleyecek "İl Tanıtım ve Geliştirme Programı" başlatılmış ve bu kapsamda iller bazında İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları oluşturulmuştur. Böylece Balıkesir İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, tanıtımda DMO sorumluluğu ile hareket ederek, Bakanlık tarafından hazırlanan Turizm Ana Planı'na uygun ve TGA tarafından ulusal düzeyde eylem planı çerçevesinde ortaya konan ilkeler ve yaklaşım doğrultusunda, ilin tanıtım etkinliklerini üstlenmektedir.

Balıkesir İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, bu kapsamda il tanıtımında rol alabilecek turizm faaliyetleri dışında ticari, eğitim ve çevre ile ilgili, bilim, spor, kültür-sanat gibi farklı alanlarda etkinlik yürüten tüm sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimin, üniversitelerin, turizm işletmelerinin, il idari birimlerinin, spor kulüpleri gibi farklı derecelerde özellikle uluslararası olmak üzere ulusal temasları güçlü olan paydaşların tanıtım çabalarını bütünleşik biçimde yönetimine katkı sağlayacaktır. Bu sayede bir destinasyon olarak İstanbul'un tanıtımı, tanıtım sloganı, imaj ve marka konumu hedefi, farklı paydaşların eşgüdümlü çabaları ile ortak hedefe yönelecek ve daha hızlı ve etkili sonuç alınması sağlanacaktır.

4. Turist güvenliğini artırma

Güvenlik ve turizm kavramları birbiriyle çok yakın iki kavram olup, güvenliğin olmadığı destinasyonlarda turizm faaliyetinden söz etmek mümkün değildir. Bu sebeple bölgeye gelen turistlerin kaldıkları süre boyunca kendilerini emniyette hissetmeleri önem arz etmektedir. Geçmiş deneyimler göstermektedir ki; destinasyonda oluşacak herhangi bir güvenlik zafiyeti ya da turistlerin bölgeyi ziyaretleri süresince yaşanan olumsuz olaylar potansiyel pazarlarda büyük karşılık bulmakta ve bölgeye olan turist akımını negatif bir şekilde etkilemektedir. Bu tür riskleri ortadan kaldırmak için destinasyonun güvenli hale getirilmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda bakanlığımızın Covid-19 kapsamında uygulamaya konan ve uluslararası düzeyde takdir ve ilgi gören "Güvenli Turizm Sertifikası"nın destinasyon geneline yayılması ve kalıcı hale getirilmesi sağlanmalıdır. Bölgede bulunacak turistlerin güvenliğini sağlanabilmesi için mevcut güvenlik elemanlarının sayılarının gözden geçirilmesinin yanında, bir risk yönetimi planı dahilinde var olan teknolojik imkanlar da kullanılarak bölgedeki olası tüm hareketler izlenmeli ve oluşabilecek güvenlik zafiyetleri oluşmadan önlenmesi sağlanmalıdır.

Turistin destinasyonu ziyareti boyunca yapmış olduğu alışveriş ve harcamalarda ödediğinin karşılığını alması önemlidir. Bu konuda oluşabilecek değerinden çok yüksek fiyata satış ve dolandırıcılık gibi olayların önüne geçebilmek için yerel otoriteler tarafından her türlü işletme çok sıkı bir denetime tabi olmalıdır. AirBNB, couchsurfing gibi uygulamalar aracılığıyla kiralanabilen konutlardaki denetimsizliğin önüne geçebilmek için bu işlemlerin online olarak sıkı takibi yapılmalı, burada oluşabilecek güvenlik zafiyetlerinin önüne geçebilmek için tıpkı otel işletmelerinde olduğu gibi "kimlik bildirim sistemi" geliştirilerek uygulamaya konulmalıdır. Ayrıca gerek şehir içine konulabilecek QR kodlar aracılığıyla, gerekse turiste yönelik uygulamalara eklenen seçenekler aracılığıyla bölge ziyaretçilerinin memnuniyet düzeyleri ölçülmeli ve her türlü geri dönüş bilgilerinin kolaylıkla iletilmesi

sağlanmalıdır. Bunun yanı sıra turizm hareketliliğinin yoğun olduğu bölgelere acil durum butonları konulmalıdır. Günümüzde yaygın olarak kullanılan mobil uygulamaların bu kapsamda daha fazla rol alması sağlanmalı ve ücretsiz acil durumda aranacak numaraların eklenmesi gibi seçenekler üzerinde durulmalıdır.

5. Ulaşılabilirlik imkân ve niteliğini artırma

Balıkesir'in ulaşım imkanları İzmir, Bursa ve İstanbul arasında bağlantısının olması nedeniyle transit konumu açısından çok önemlidir ve bu sebeple de trafiğin yoğun yaşandığı bir şehirdir. İzmir ve Çanakkale arasında bulunan karayolu Balıkesir il sınırları içindedir. Projeler kapsamında birçok karayolu çalışması yapılmış ve altyapı sahası genişletilmiştir. Balıkesir'in karayolu bağlantı ve duble yol çalışmaları ile çevre iller ve ilçelerle problemi çözülmüş gözükmektedir. İstanbul-İzmir otoban yol çalışmasının bitmesi ve Çanakkale 1915 Köprüsü'nün tamamlanmış olması sonrasında Balıkesir, karayolu ulaşımı ile çok avantajlı konuma gelmiştir

Balıkesir ilinde demiryolu ulaşımı ise il sınırlarından diğer şehirlere ulaşan şehirlerarası tren seferleri bulunmaktadır. Şehir içinde tramvay, metro gibi ulaşım araçları kullanılmamaktadır. Demiryolu ulaşımında, yüksek hızlı tren hattı yapılarak İstanbul-Bursa-İzmir- Eskişehir-Ankara bağlantısı sağlanmalıdır. Balıkesir'den Edremit Körfezi istikametine demiryolu ulaşımı gerçekleşmelidir. Altınoluk-Akçay-Edremit-Burhaniye-Gömeç-Ayvalık-Altınova demiryolu, hafif raylı sistemle Aliğa'ya bağlanmalı ve İzmir havaalanı bağlantısı sağlanmalıdır. Bu sayede, Balıkesir Edremit Körfezi'ne hafif raylı sistemle ulaşım hem ucuz hem de hızlı sağlanacaktır. Uzun vadede bu demiryolu çalışmalarının gerçekleştirilmesi de ulaşım açısından turizmde büyük önem arz etmektedir.

Havayolu ulaşım imkanları ise iki tanedir. Bunlardan biri Merkez Havalimanı diğeri ise Koca Seyit Havalimanı'dır. Edremit Koca Seyit Havalimanı'na Avrupa'nın büyük şehirlerinden ve Türk işçilerinin yoğun olarak yaşadıkları Avrupa şehirlerinden (yurt dışında çalışan Türk işçilerinin Edremit Körfezi'nde yazlıkları bulunmaları sebebiyle) direkt uçuşlar yapılmaktadır. İşçi charterları olarak adlandırılan bu seferler artırılarak ve oluşturulacak paket turlar ile dünyanın en çok turist gönderen bölgelerinden yöreye turizm hareketi başlatılmalıdır.

İldeki denizyolu ulaşımı; Balıkesir'in Ege Denizi ve Marmara Denizi'ne kıyısı olması sebebiyle ulusal ve uluslararası yolcu ve yük taşımacılığı yönünden büyük bir öneme sahiptir. Marmara Adası'na ulaşım denizyolu ile sağlandığı için İstanbul-Avşa istikametine bulunan denizyolu ulaşım imkanları ile birçok yerli ve yabancı turist o bölgeye ulaşma imkânı bulabilmektedir. Denizyolu bağlamında kruvaziyer gemilerinin yanaşacağı limanın olmaması bölgeye yönelik ulusal ve uluslararası seferlerin yapılması için en büyük engeldir. Bu kapsamda Çanakkale Zaferi'nin 100. yılı sebebiyle yapılmış olan kruvaziyer liman üzerinden bölgeye karayolu ile ziyaretçi çekilmesinin yolları aranmalıdır. Ayrıca üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizin İstanbul - İzmir arası düzenlenecek olan feribot seferleri her iki yönden Ayvalık, Edremit, Burhaniye temelli olarak gerçekleştirilebilir. Böylelikle Türkiye'nin en büyük nüfusuna sahip iki şehrin var olan potansiyeli bölgeye çekilebilecektir.

6. Nitelikli işgücü geliştirme imkanlarını artırma

Bölgede turizm sezonluk bir karakterde olması ve genel itibarıyla 3-4 ay gibi kısa süreli olması bölgenin personel ihtiyacı ve istihdamı konusunda sorunlar oluşturmaktadır. Bunu aşmak için bölgede atıl kalmış kadın işgücünün düzenlenecek eğitim programları ile turizm sektörüne kazandırılması düşünülmelidir. Böylelikle özellikle yazları okulların kapalı olduğu dönemlerde turizm sektörünün ihtiyaç duyduğu personel ihtiyacı sağlanırken, öte yanda kış dönemi çalışmak istemeyip evi ve çocuğunun okulu ile daha yoğun ilgilenmek isteyen ev kadınları bunu gerçekleştirebilecektir. Ayrıca kış döneminde geliştirilecek projeler ile bu kadın işgücünün halıcılık, el sanatları, vb. işlere yönlendirerek arzu edenlerin sürekli olarak gelir elde etmeleri sağlanabilir.

İlaveten bölgede var olan turizm eğitim kurumları ile bölge işletmeleri arasında iş birliği protokolü imzalanarak “işbaşı eğitimlerinin” bölgedeki tesislerde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Böylelikle nitelikli eleman yetişmesine katkı sunulurken öte yandan bölgenin kısıtlı zaman diliminde ihtiyaç duyduğu personel sayısına da katkı sağlayacaktır. Bu okullar ile yapılacak karşılıklı burs anlaşmaları ile öğrenim gördükleri süre içinde maddi desteğe muhtaç öğrencilere burs verilerek eğitim/öğretim görmeleri sağlanabilir ve alınan bu burs karşılığında gerek okurken yaz dönemlerinde gerekse mezuniyet sonrası işletmelerde belirlenen süreler boyunca çalışarak bursların karşılığını mecburi hizmet olarak verilmesi sağlanmalıdır.

7. Gastronomi turizminde uluslararası kent markası yaratma

Günümüzde farklı kültürlere ait yeme - içme alışkanlıklarını deneyimle istediği tüm dünyada giderek artmaktadır. Buna bağlı olarak da her yıl milyonlarca insan sırf gastronomi deneyimleri yaşamak için ulusal ve/veya uluslararası seyahatlere katılmaktadır. Bu yönüyle yüzyıllardır birçok değişik kültürleri bünyesinde barındıran ve bulunduğu coğrafik koşulları sebebiyle hem Marmara, hem de Ege bölgesinin yeme - içme alışkanlıklarını tam bir sentezle harmanlandığı bir yer olan Balıkesir gastronomi turizminden hak ettiği yeri henüz alamamış görünmektedir. Yörük, Manav, Muhacir ve çeşitli kökenleri mevcut toplulukların katkısı ile zengin bir mutfak kültürüne sahip olan kent, potansiyelinin çok azını kullanmaktadır.

Ayvalık yöresinde bulunan muhacirlerin yıllar içinde bölgede yapmış oldukları ve unutulmaya yüz tutmuş yemeklerin kayıt altına alındığı “Yaşayan Mutfak Ayvalık (Prof. Dr. Ayhan Gökdeniz)” benzeri çalışmalar il geneline yaygınlaştırılmalı ve ilin gastronomi envanteri tamamlanmalıdır. Özellikle kıyı şeridi başta olmak üzere yüzyıllardır değişik kültürleri barındırmış ve Cumhuriyet sonrası mübadele yoluyla oluşan hareketlilik sonucu meydana gelen Boşnak, Girit, Midilli, Makedon vb. kökenli mübadil mutfağı ile ilgili çalışmalar yapılarak envanter kayıt altına alınmalı ve ticari olarak sunumu canlandırılmalıdır. Özellikle bu tür yemeklerin orijinal reçetelerinin uygulandığı uydu mutfaklar (ev yemekçiliği) uygulamaları bölgede geliştirilerek hem yöre insanının (özellikle kadınların) istihdamı sağlanmalı ve hem de deneyimsel turizm uygulamaları destinasyonda geliştirilmelidir. Özellikle yurtdışında bir hayli yaygın olan ve ülkemizde henüz yeni gelişmekte olan www.eatwith.com tarzı platformlar geliştirilerek ve bu uluslararası platformlara entegrasyonu sağlanarak bölge ziyaretçilerinin hizmetine sunulmalıdır.

Yukarıda değinilen ve aşağıda özellikle başlık açılan zeytin ve zeytinyağı ile peynir varlığı başlıklarındaki hamleler ile Balıkesir, UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı içinde Gastronomi Şehri unvanı almayı hedeflemelidir.

a. Zeytin ve Zeytinyağı Deneyimi

Zeytin kutsal kitaplara bile girmiş ve antik dönemlerden itibaren kıymeti anlaşılmış ve sağlıklı yaşamın en temel kaynağı olduğu birçok bilimsel araştırmalar ile ispatlanmış bir meyvedir. Bu sebeple örnek olarak kansere karşı koruyucu etkili olduğuna inanılan Zeytin Sütü gibi türev ürünlere olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Bölgenin zeytin ve zeytincilik konusundaki önemli potansiyeli değerlendirilerek “HASAT’ TAN SIKIMA” zeytin rotaları oluşturularak bölge ziyaretçilerinin zeytin toplamasından, ayrıştırılması ve sıkımına kadar tüm aşamaları istemeleri halinde deneyimlemelerine imkân sağlanmalıdır. Ayrıca bu deneyim sonucu elde ettikleri ürünleri bir ücret karşılığı satın alabilmeleri sağlanarak alışveriş imkanları artırılmalıdır.

b. Uluslararası Peynir Rotası Oluşturma ve Entegrasyonu

Bölgenin özellikle küçükbaş olmak üzere hayvancılıktaki konumu bölgede süt ve süt ürünlerinin de gelişmesine yol açmıştır. Kültürlerin ve coğrafi bölgelerin kesişme noktası olmasının da etkisiyle bölgede peynircilik bir hayli gelişmiştir. “50 Peynirli Şehir Balıkesir” adıyla yürütülen bir proje ve sonucu bölgenin bu konudaki zenginliği ortaya konulmuştur. 2019 yılında proje sonunda oluşturulan “50 Peynirli Şehir Balıkesir” isimli kitap “Dünya Yemek Kitapları” yarışmasında birincilik kazanmıştır.

Bugün sadece birkaç çeşit peyniri olan ülkelerin bile bu alanda elde ettiği ekonomik kazançlar göz önünde bulundurulduğunda, Balıkesir uluslararası değil ulusal düzeyde bile bu özelliğini ön plana çıkarmayı henüz başarmış sayılmamaktadır. Bu alanda da yine sağımdan peynir üretimine kadar olan tüm aşamaların deneyimlenebileceği ve isteyenlerin kendi üretmiş oldukları bu ürünlerin beraberinde götürebilecekleri turistik peynir üretim atölyeleri turizmin hizmetine sunulmalıdır. Hatta bu konuda uluslararası düzeyde düzenlenecek faaliyetler ile peynir ile destinasyonun marka değeri artırılmalıdır. Bu amaçla ülkemizden başlayan ve Avrupa Kültür Rotaları kapsamında “Uluslararası Peynir Rotası” oluşturulmalı ve var olan rotalara entegrasyon sağlanmalıdır.

8. İkinci konutları kayıtlı biçimde turizme kazandırma

Balıkesir Türkiye’de iki denize kıyısı olan altı ilden biridir. 291 km’lik bir sahile sahip olması sebebiyle kıyı turizmi bir hayli gelişmiştir. Ülkemizdeki kıyı turizminin başladığı erken dönemdeki en önemli iki bölge olan Erdek ve Edremit/Akçay bu ilimiz sınırlarındadır. Ayrıca bölgenin ziyaretçi profili %84 oranında yerli turisttir. Tüm bunların sonucu olarak kent, ikinci konutların yaygın olduğu bir destinasyondur.

Balıkesir’in turizm bakımından gelişmiş olan ve sahile yakın olan bölgelerinde (Ayvalık, Burhaniye, Edremit, Akçay, Altınoluk, Gönen, Gömeç, Erdek ve Adalar) 2018 verilerine göre yaklaşık olarak 130.000 adet ikinci konut bulunmaktadır. Bu konutlar sahipleri tarafından bir takım internet siteleri ve bölge emlakçıları tarafından halihazırda kayıt dışı olarak pazarlanmaktadır. Kayıt altına alınmadan yapılan bu kiralama işlemi hem mali açıdan hem de güvenlik açısından bazı kayıp ve kaçaklara sebep olmaktadır. Özellikle Ayvalık, Akçay, Altınoluk, Küçükkuyu aksında yerleşmiş olan bu ikinci konutların turizme kazandırılması için kayıt altına alınmalı ve kiralama dahil her türlü işlemler kurulacak organizasyonlar aracılığıyla gerçekleştirilmelidir. Mevcut konut envanterinin niteliği incelendiğinde nitelik açısından da önemli sorunlar olduğu ve iyileştirmeler yapılması gerektiği de görülmektedir. Bu sebeple mevcut konutların detaylı bir envanteri oluşturularak bir listesi oluşturulmalı ve tıpkı otelcilikte olduğu gibi ikinci konutta da 1. sınıf, 2. sınıf ve 3. sınıf gibi bir sınıflandırmaya tabi tutulmalıdır. Ayrıca ikinci konut turizmi konusunda tecrübeli olan İspanya, Danimarka gibi ülkelerdeki uygulamalar incelenerek iyi uygulamalar bölgede hayata geçirilmelidir. Yine bu kapsamda oluşturulacak ikinci konut turizm modeli sürdürülebilir turizm anlayışıyla oluşturularak uluslararası geçerliliği olan “Green Key” sertifikasyon programı gerekliliklerine göre dizayn edilmelidir. Bu sayede oluşturulacak bir web sitesi aracılığıyla bölgenin bu kapasitesi öncelikle ulusal ama ileri aşamada uluslararası ikinci konut turizm pazarına açılmalıdır. Yapılan çalışmalar ikinci konut turizminin dünyada 20 milyar euroluk bir pazara sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Oluşturulacak bu yönetsel altyapı sonrası bu konutların en çok kiralandığı booking.com, airbnb ve wimdu.com gibi sitelerde yer almaları sağlanarak bölge ikinci konutlarına yurtdışından da erişim imkânı sağlanmalıdır. Genellikle il dışından gelenlerin sahip olduğu bu ikinci konutlara alternatif olarak bölge de ev pansiyonculuğu da teşvik edilmeli ve bu konuda yöre halkına eğitimler verilmelidir.

9. Manyas’ı kuş gözlemciliğinde uluslararası destinasyon haline getirme

Bünyesinde barındırdığı 266 farklı kuş türü, 118 bitki, 23 balık türü ve kuş gözlem eviyle 17.000 hektar alana yayılmış olan Kuş Cenneti Milli Parkı, Balıkesir ilinin Manyas ilçesinde yer almaktadır. 1959 yılında Milli Park ilan edilen alan, özellikle kuş göç yolları üzerinde bulunması sebebiyle, pelikan, balıkçıl, kaşıkçı, karabatak, yaban kazı, yaban ördeği ve ötücülerden oluşan binlerce kuşun ağaçlar ve sazlar üzerine yuva yaptığı büyük kuluçka kolonilerine sahiptir. Sahip olduğu bu çeşitli ve geniş yelpazeli yaban hayatı sebebiyle alan, halihazırda kuş gözlemciliğinin önemli merkezlerinden biridir. 1975’te Avrupa Konseyi Manyas Kuş Cenneti alanını ‘A Sınıfı Avrupa Diploması’ ile ödüllendirmiştir. Komşu Midilli Adası’na kuş gözlemek için her yıl Şubat-Nisan tarihleri arasında 20.000 turistin geldiği ve bu sayede düşük sezonda önemli bir gelir kaynağı elde ettiği bilinmektedir. Balıkesir’in ve Manyas’ın

çok daha fazla bir potansiyele sahip olmasına rağmen bu potansiyelinden yeterince yararlanılmadığı anlaşılmaktadır. Alanda kuş gözlemi yapılacak yerlerin belirlenmesi, kuş gözlem evlerinin sayısının sürdürülebilirlik ekseninde artırılması, hangi kuş türünün hangi zamanlarda gözlemlenebileceği ile ilgili mobil ortama aktarılmış çalışmaların yapılması ve bunların uluslararası düzeyde etkili tanıtımlarının yapılması gerekmektedir. Ayrıca bu özel ilgiye yönelik talebin artırılması ve ziyaretçi memnuniyetinin artırılması için, mikro destinasyondaki coğrafi işaretli kelle peyniri, koyun eti ve kuzu kokoreci gibi somut ve somut olmayan diğer varlıkların etkinliği zenginleştirici unsurlar olarak ve birer cazip ürün olarak gözlem etkinliğine entegre edilmesi gerekmektedir.

10. Ayvalık endüstriyel kültürel peyzajı alanını kültür destinasyonu geliştirme

Ayvalık şehir merkezinde yer alan ve “fabrikalar aralığı” olarak anılan UNESCO geçici miras listesinde yer alan “Ayvalık Endüstriyel Kültürel Peyzajı Alanı” ivedilikle daimi listeye alınması için çalışmalar başlatılmalıdır. Bu kapsamda bu bölgede var olan 1200 civarında tarihi bina yatırımcılar tarafından münferiden satın alınmakta ve restore edilerek, restoran, bar, butik hotel vb. şekillerde hizmete sunulmaktadır. Bu yapıların tarihi eser niteliği taşınması ve bunların restore edilmeleri için alınması gereken izin ve prosedürlerin fazlalığı ve sürenin uzunluğu bir hayli fazladır. İzin sonrası yapılacak restorasyon süresi de göz önünde bulundurulduğunda bu yatırımın satın alınmasıyla işletmeye açılması minimum 4-5 yılı bulmaktadır. Bu sebeple bölge nitelikli yatırımcıları çekmekte zorlanmakta ve bazı binalar restore edilememektedir. Bu bölgenin bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak bölgesel bir restorasyon programı uygulanması, bunun için ihtiyaç duyulan finansman modelinin oluşturulması gerekmektedir. Bu sayede bu bölgede bulunan tuzhane, yağhane, sabunhane gibi fabrikaların yanında oluşturulacak sanat galerileri ve uygulama atölyeleri ile deneyimsel/yaratıcı turizm modeli geliştirilmez. Bu amaçla bölgenin tarihi dokusu korunarak tüm ara sokaklar ışıklandırılmalı ve güvenli bir hale getirilmelidir. Ayrıca bölge ziyaretçi sayısının yoğun olduğu saatlerde araç trafiğine kapatılmalıdır. Bölge için oluşturulmuş olan iki adet yürüyüş rotası mevcuttur. Bunlardan 1 tanesi kısa rota 20-25 dakika sürmekte ve uzun rota da 40 dakika civarında sürmektedir. Bu rotaların ziyaretçilere duyurulması için gerekli tanıtım faaliyetleri yapılmalı ve geliştirilecek mobil uygulama aracılığıyla bölge binaları için geliştirilen QR kod ve artırılmış gerçeklik uygulamaları ile ziyaretçilerin binalar hakkında görsel işitsel bilgileri alması sağlanmalıdır.

11. Termal, wellness ve geriatri entegrasyonu ile sağlık turizmini geliştirme

Sağlık turizminin üç ana başlığı medikal turizm, termal turizm ve geriatri programlarının dahil olduğu ve yaşlı bakıma odaklı geriatri turizmdir. Bununla birlikte her üç grup için *wellness*, anahtar kavram olarak karılışıma çıkmaktadır. Balıkesir, sahip olduğu kaynaklarla medikal turizm hariç diğer iki başlıkta önemli potansiyele sahiptir.

İleri yaş ya da 3. yaş turizmi olarak tanımlanan geriatri turizmi, yaşlı bakımı hizmetleri, meşguliyet turları, engelliler için özel bakım ve gezi turlarını içermektedir. Balıkesir geriatri turizminde, ayrıca bu ürüne entegre edilebilecek şifalı termal kaynakları ile ön plana çıkmaktadır. Geriatri turizminde, kaynakların uygun debi-sıcaklıkları ve iyileştirici fiziksel kimyasal bileşenleri ile Gönen, Edremit, Sındırgı, Bigadiç ilçeleri ön plana çıkmaktadır. Ayrıca Kaz Dağı etekleri, temiz havası ve mikroklimatik özellikleriyle sağlık turizminde ideal merkezlerden biridir. İleri yaş turizmi yapılabilmesi amacıyla gezi turları, meşguliyet terapileri, bakım evleri, rehabilitasyon hizmetleri sunabilecek tesislerin kurulması ve yer tahsislerinin yapılması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Sağlıklı yaşam koşullarının iyileşmesi ve tıpta yaşanan yenilikler sayesinde insan ömrü gittikçe uzamaktadır. Özellikle Türkiye'nin ana hedef pazar konumunda olan Avrupa ülkelerinde gün geçtikçe yaşlı nüfusu artmakta buna karşılık doğum oranları sürekli olarak azalmaktadır. Bu ülkelerdeki sosyal

güvence sistemleri yaşları ilerlemiş olan bu kişilerin sağlık ve sosyal sorumluluklarını karşılamada zorlanmakta olup alternatif çözümler aramaktadırlar. Bu amaçla bölgede oluşturulacak 3. yaş mensuplarına yönelik tesisler aracılığıyla yaşadıkları ülkelerindeki soğuk ve hava kirliliği zorluklarının yanında iklim koşulları nedeniyle evlerine kapalı kalan bu kişilerin bölgeye getirilerek ılıman iklim içinde ve kendi yaşlıları ile yeterli sağlık hizmetleri altında konaklamaları sağlanabilir. Bu konuda sigorta şirketleri ile sözleşme imzalayarak iş birliğine gidilmelidir.

Sağlıklı yaşamak ve sağlıklı yaşlanmak herkesin ittifakla kabul ettiği bir gerçektir. Günümüz yaşam ve çalışma koşullarında insan yapısı haliyle yıpranmakta ve gün geçtikçe bir önceki günü arar hale gelmektedir. Fiziken güzel ve güçlü görünmek, manen de güzel ve güçlü olmanın temel prensibidir. Sosyal tıbbın öncüsü olarak kabul edilen Anna Aslan tarafından 1952 yılında kurucusu ve genel müdürü olduğu Romanya Geriatri Tıp Bilimi Devlet Enstitüsü kurulmuş ve bu alanda dünya çapında ses getiren çalışmalara imza atılmıştır. Bu merkezde prematüre bozulma ve yaşlanma sürecini yavaşlatan ve hatta geri döndüren bir yöntemin keşfedilmesiyle kendi adıyla kurulan “Anna Aslan Güzellik Merkezleri”nde uygulamaya başlamıştır. Charlie Chaplin, Salvador Dali, Marlene Dietrich, Pablo Picasso, J.F. Kennedy, Sylvester Stallone, Indira Gandhi gibi ünlülerinde faydalandığı bu terapiler, Aslan Enstitü Grubu tarafından Almanya, Fransa, İspanya, İsviçre, Mısır, Panama ve Güney Amerika’daki kurulan merkezlerinde başarı ile uygulanmaktadır. Kaz Dağları’nın eşsiz doğası ve bol oksijeni ve termal suyun iyileştirme gücü ile birleştirilecek kendine özgü bir “Anna Aslan Güzellik Merkezi” hem her yaşta turistin ilgisini çekecek hem de bölgeye kurulan 3. yaş turizmine yönelik tesislerde konaklayan üst gelir düzeyine sahip Avrupalı misafirlerin kullanımına imkân verebilir durumdadır. Ayrıca bu uygulamalar bölgenin sahip olduğu tıbbi ve aromatik bitki zenginliği ile zenginleştirilebilir durumdadır. Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin Burhaniye ilçesinde Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı’na bağlı olarak 2015 yılında, kırsal alanda ekonomik hareketliliğin sağlanabilmesi için mevcut ve alternatif tarım ürünlerinin tespiti, yaygınlaştırılması ve değerlendirilmesi aşamasında çiftçilerin bilgi ve bilinç düzeylerinin artırılmasına yönelik tarımsal eğitim ve yayım çalışmalarının yapılabilmesi amacıyla BAÇEM (Balıkesir Çiftçi Eğitim Merkezi) kurulmuştur. 114 dekarlık bir alana kurulan bu merkezde BALMEK (Balıkesir Meslek Edindirme Kursları) aracılığıyla arzu edenlere Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştirme Kursu verilmektedir. Her kurs dönemi 75 kişi ile sınırlı olan bu kurslar, özellikle ileri yaş turizminin gerçekleştirilmesi planlanan bölgelere yaygınlaştırılması ve bölgede konaklayan ziyaretçilerin de deneyim turizmi kapsamında bu deneyimden faydalanmaları sağlanmalıdır.

Geleneksel tıp yöntemlerinde hem estetik hem de tedavi amaçlı olarak zeytinyağının yeri ve önemi büyüktür. Her türlü yara ve hastalığın tedavisinde değişik formlarda kullanılmaktadır. Bazen saf olarak kullanılabilirdiği gibi bazen de farklı aromatik bitkilerin zeytinyağı ile karıştırılarak özlerinin geçmesi sağlanması yoluyla da kullanılabilir. Bu yolla elde edilen aromatik yağlara en iyi örnek kantaron yağıdır. Kantaron yağının başta cilt sorunları olmak üzere pek çok hastalığa iyi geldiği bilinmektedir. Elde edilen bu aromatik yağlar ziyaretçilere satılabileceği gibi aynı zamanda bölgede kurulacak olan güzellik merkezlerinde de kullanımı sağlanarak yörenin değerlerinin ekonomik olarak yöre halkına dönüşü sağlanmalıdır.

Kentin sahip olduğu termal kaynaklar, yine sağlık turizmi kapsamında bahsedilen tüm bu uygulamalar için önemli ve ayrıcalıklı bir zemin oluşturmaktadır. Bu sayede hem Türkiye ve hem de dünya için Balıkesir özelinde özgün bir sağlık turizm uygulaması yapılabilir durumdadır. Bu başlık, kentin markalaşması ve bu başlığa ait kaynakların etkili ve entegre biçimde kullanılarak özgün bir destinasyon kimliği yaratmada da ve bu sayede ayrıcalıklı bir destinasyon yaratmada önemli fırsat sunmaktadır. Diğer taraftan termal kaynaklar Kongre/MICE turizminin gelişmesi için de fırsatlar sunabilmektedir. Balıkesir’in İstanbul ve İzmir gibi ülke ekonomisinin can damarı konumunda olan iki ile coğrafi olarak yakınlığı sebebiyle buradaki firmaların özellikle hafta için ya da hafta sonları düzenleyecekleri MICE etkinlikleri, özellikle bölgenin termal kaynakları yakınlarına inşa edilecek modern toplantı salonları ile güçlendirilmeli ve pazardan pay alması sağlanmalıdır.

12. “Küçükköy Uluslararası Sanat Köyü” konsepti geliştirme

Ayvalık ve yakın çevresi ise tarihi evleriyle butik destinasyon merkezi olarak öne çıkmaktadır. Bu bölgelerde restorasyon çalışmalarını hızlandırarak ve konsept oteller oluşturarak son dönemde hızla artan butik otel pazarından pay alınabilir. Özellikle Cunda Adası’nda butik otel turizmi için büyük bir potansiyeli mevcuttur. Bölgedeki butik yapıların birbiriyle entegre hale getirilmesi ve marketinden manavına butik yapıların teşvik edileceği konsept geliştirilmesi önemli bir pazarlama unsuru olacaktır. Eski zeytinyağı fabrikaları da hem müze hem de butik olarak düzenlenerek hizmete açılmalıdır.

Ayvalık genelinde tescilli 2000 kadar yapı stoğu bulunmaktadır. Bu binaların 1200 tanesi şehir merkezinde, 300-400 kadarı Cunda Adası’nda ve kalan 300-400 kadarı da Sarmısaklı Plajı’na yaklaşık 2 km uzaklıkta bulunan Küçükköy’de bulunmaktadır. Bu evlerden 20 kadarı sanat atölyesi olarak kullanılmaktadır. Bunlara ilave olarak pansiyon olarak kullanılan 20 kadar ev bulunmaktadır. 20 kadar daha evin restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Bu bölgede Boşnak mutfağı yaygındır. Yörenin en ünlü plajı olan Sarmısaklı Plajı’na yakınlığı sebebiyle kültür ve sanat turizminin yanında deniz, güneş, kum turizmine de uygun altyapısı mevcuttur. Bu bölgede oluşturulacak kültür sanat projesi ile bölgenin “Alaçatı’sı” konumunda olabilecektir.

13. Alışveriş ve günübirlik turizminin geliştirilmesinde “Perşembe Pazarı”

Yapılan araştırmalara göre Midilli Adası turizm açısından Yunanistan’ın en geri kalmış adalarından olmasına rağmen Avrupa’dan özellikle, İsveç, Norveç Danimarka gibi kuzey Avrupa ülkelerinden rağbet görmekte ve yazın düzenli charter seferleri adaya yapılmaktadır. Charter düzenleyen bu tur operatörleri ile yakın bir iş birliğine gidilerek, bölgeye yapılan uçuşların olası boş koltuklarının hazırlanacak özel paketler aracılığıyla bölgenin de satışının yapılması sağlanmalıdır. Midilli’ye gelen turistleri feribotlar aracılığıyla sadece 1 saat 45 dakika süren bir yolculukla bölgeye ulaştırmak mümkündür. Midilli Adası’ndan yaz döneminde her gün tarifeli olarak feribot seferleri düzenlenmektedir. Bu seferler özellikle bölgenin perşembe günleri kurulan semt pazarından adanın ihtiyaçlarının temini amacıyla perşembe günlerinde 4-5 sefere çıkmaktadır. Bölgeye gelen ada halkı ihtiyaç duydukları her türlü sebze meyvenin yanında, giyecek, ilaç vb. malzemeleri de temin ederek adadan ayrılmaktadırlar. Ortalama 200 kişilik kapasiteli olan bu seferler ile perşembe günleri yaklaşık 800-1000 kişilik bir günübirlikçi sirkülasyonu olmaktadır. Gelenlerin sadece %10 kadarı bölgede 1 veya 2 gece konaklamakta genellikle alışveriş sonrası geri dönmektedir. Ada halkının bir kısmının bölge ile olan geçmiş bağları nedeniyle oluşturulacak özel program ve karşılıklı iş birliği faaliyetleri sonucunda bu kalış süreleri uzatılmalıdır.

Turizm Bakanlığımızın Kasım ayında Yunanistan Turizm Bakanlığı ile imzalamış olduğu işbirliği protokolü kapsamında bölgenin tanıtımı Midilli ile birlikte yapılmalı ortak pazarlanmalıdır. Bu sayede tur operatörleri ile yapılacak görüşmelerde gerek midilliye koyacakları charter uçuşları, gerekse Seyitçavuş Havalimanı bölgesine konulacak charter uçak koltuklarının optimum kullanılmasına imkan verecek şekilde “Tek Destinasyon, İki Ülke” sloganıyla karşılıklı tur paketleri oluşturulmalıdır.

14. Festival turizmi geliştirme

Destinasyonda irili ufaklı festivaller düzenlenmektedir. Bu festivallerin cazibe değeri geliştirilmeli ve özellikle turistik çekim merkezlerinde yer alanlar için uluslararası statü kazandırılmalıdır. Bölgede yaklaşık 22 adet festival düzenlenmektedir. Bölge de düzenlenen festivallerden başlıcaları;

- Uluslararası Ayvalık Tiyatro Festivali
- Ayvalık Uluslararası Engelliler Festivali (29 Eylül-3 Ekim)
- Balıkesir Motofest
- Uluslararası Zeytin Hasat Günleri (Ekim)

- Uluslararası Deniz ve Kum Festivali (Haziran)
- Doğa Festivali (Nisan)
- Mübadiller Günü / Ayvalık (Mayıs)
- Başka Sinema Film Festivali / Ayvalık (Kasım)
- Uluslararası Bandırma Kuş Cenneti Kültür ve Turizm Festivali
- Marmara Adası Uluslararası Heykel Sempozyumu
- Erdek Uluslararası Plaj Hentbolu
- İda /Edremit (Kasım) ve Kyzikos /Erdek (Ekim) Ultra Maratonları
- Kazdağları Uluslararası Okçuluk Festivali
- Burhaniye Bisiklet Festivali
- Zeytinli Rock Festivali

Bu sebeple bölgede yapılan tüm festivaller il genelinde oluşturulacak bir festival komisyonunca ele alınmalı düzenlenmesi ve tanıtım tek elden sağlanarak mevcut kaynaklar etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

Balıkesir’de “zeytin hasadı etkinlikleri” festivali Ayvalık merkezli 17 yıl önce başlamıştır. Ziyaretçilerin hasat ve zeytinyağı üretme sürecinde deneyimsel turizm uygulamaları ile ilgili uluslararası bir festival haline getirilmelidir. Ekim ilk hafta “Ayvalık Engelliler Şenliği” düzenlenmektedir ve bu şenlik markalaşmalı ve uluslararası nitelik kazandırılmalıdır. 17.si yapılan Kültür Sanat Günleri etkinliği de uluslararası ortamlarda tanıtılmalıdır. Uluslararası Ayvalık Müzik Akademisi etkinliğinin etkili tanıtımı için çalışmalar yapılmalıdır.

Balıkesir’in çeşitli bölgelerinde sanatsal etkinlikler de mevcuttur. “Geleneksel Şamlı Panayırı” ve “Kurtdereli Mehmet Pehlivan Yağlı Güreşleri”, Burhaniye’de gerçekleşen “Pelitköy Deve Güreşleri”, Susurluk’ta “Geleneksel Karapürçek Rahvan At Yarışları”, Gönen’de “Ömer Seyfettin Kültür ve Sanat Haftası”, Dursunbey’de “Şiir Akşamları Haftası”, Kepsut “Şeftali Festivali”, Sındırgı’da “Yağcıbedir Halı, Kültür ve Sanat Etkinlikleri” gibi birçok etkinlik gerçekleşmektedir. Bu sanatsal etkinliklerin de standart takvime bağlı olarak kendi başlarına marka değerleri arttırılmamalı ve destinasyonun toplam marka değerine önemli katkılar sunması gerekmektedir.

15. Yatçılık ve yat turizmini canlandırma

Balıkesir’de yat turizmi; Ayvalık’ta bulunan Setur Marina ile Sadan Yat Çekme Yeri, Burhaniye İlçesi’ndeki Yat Limanı ve kıyı bölgelerde bulunan birbirinden farklı balıkçı barınakları ile önemli imkanlar sunmaktadır. Yat turizminin gelişmesini sağlayan alternatif turizm faaliyetleri olan yelken, dalış sporları ve sörf Balıkesir’in kıyı kesimleri için uygundur. Özellikle Ayvalık, sualtı kaynakları bakımından oldukça zengindir. Yat turizmi, o bölgelere yapılacak yatırımlar ve gerekli pazarlama ve tanıtım faaliyetleri ile Balıkesir’de alternatif turizm aktiviteleri olarak gelişebilmeye uygun durumdadır.

Ayvalık’ta 200’ü deniz, 150 adeti kara olmak üzere toplam 350 yat kabul ve 650 tekne bağlama kapasiteli bir marina bulunmaktadır. Ayrıca yine bölgede Burhaniye’de devam eden diğer bir proje bulunmaktadır. Bölge Avrupa yatçılarının uluslararası rotası olan 30-46° kuzey enlemleri arasında yer alması sebebiyle bir çekim merkezidir. Yapılacak altyapı yatırımları ve tanıtımlar aracılığıyla 6-7 süreyle yoğun olarak gerçekleşen bu turizm türünden destinasyonun pay alması sağlanmalıdır.

Kentte yat turizminin gelişmesinde bölge birçok farklı avantaja sahiptir. Deniz turizmi açısından gelişme gösteren Balıkesir ilinde bu anlamda bir tanıtım eksikliği göze çarpmaktadır. Buna göre yat turizm faaliyetlerini yürüten işletmelerin pazarlama ve tanıtım faaliyetlerini arttırmaları gerekmektedir. Aynı zamanda bu alana yapılan yatırımlara da daha fazla önem verilmesi gerekmektedir.

16. Ulusal dalış turizmi merkezi oluşturma

Balıkesir 60'a yakın dalış bölgesine sahip ender illerimizden biridir. Özellikle dalış turizmi için önemli olan kırmızı mercanlar dünyada Kızıldeniz'den sonra sadece Ayvalık'ta bulunmaktadır. Ayvalık bölgesindeki 23 ada civarında 4 adet dalış okulu bulunmaktadır. Bölgede oluşturulacak ve sualtı canlılığı oluşumuna katkı sağlayacak tematik batık oluşturma, bölgeye ait mitolojik değerlerin sergilendiği sualtı heykelciliği vb. faaliyetler ile su altı cazibesi artırılmalı ve dalış turizmi güçlendirilmelidir. Bu kapsamda Saroz Körfezi için var olan dalış turizmi talebinden ürün entegrasyonu ile karşılıklı fayda artırma yoluna gidilmelidir.

17. Karavan, kamping ve *glamping* turizmini geliştirilme

Özellikle Covid-19 salgın sürecinde yeniden şekillenmeye başlayan tatil alışkanlıkları kapsamında doğaya dayalı ve daha az kalabalığın olduğu tatil türlerine eğilim gösterdikleri görülmekte ve bu türe yönelik talep eğiliminin artarak kalıcı hale geleceği tahmin edilmektedir. Bu kapsamda kamp, karavan ve *glamping* başlıkları popüler tatil biçimleri olarak öne çıkmış durumdadır. Balıkesir destinasyonu bu talebe cevap verebilecek önemli potansiyele sahiptir. Bunlar içinde hem doğada olmak isteyen hem de konfordan ödün veremeyenler için son yılların en gözde tatil trendleri denilince akla ilk gelen tatil türü, yüksek gelir grubunun talep ettiği *glamping*'dir. Yine doğa ile baş başa olurken özgürce seyahat etmeye imkan veren göreceli olarak daha ekonomik tatil türleri ise kamp ve karavan turizmidir. Bu kapsamda il çapında girişimler desteklenmeli, sayılan başlıklarda dijital platformlarda altyapı imkânlarının sunulduğu ve sürdürülebilir tatil noktalarının ortaya konduğu destinasyon haritaları oluşturulmalıdır.

18. Misya yürüyüş yollarını etkili tanıtıma

Balıkesir ilinin bulunduğu bölgenin adı eski çağlarda Misya'dır. Misya Yürüyüş Yolları Projesi Balıkesir ilinde ormanlık alanlarda doğa yürüyüşü yolları ve seyir terasları yapılarak doğa sporlarına yönelik altyapı çalışmalarının artırılmasıyla Balıkesir'de sosyal imkanların geliştirilmesi ve Eko Turizm (Doğa Turizmi) Potansiyelinin Artırılması düşünülmüş ve planlanmıştır. Bu amaçla Edremit, Erdek, Dursunbey, Gömeç, İvrindi, Kepsut, Sındırgı ve Susurluk ilçelerinde toplam 22 adet yürüyüş rotası oluşturulmuş ve üç adet ahşap seyir terası yapılmıştır. Bu yürüyüş yollarının gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında tanıtımı sağlanmalı ve rota zenginleştirilmesi ve rota mobil uygulamaları uygulamaya konmalıdır.

19. Bisiklet turizmi ve rotalarını geliştirme

İl çapında hem ulaşım hem gezi hem de ulusal ve uluslararası müsabakalar anlamında bisiklet kullanımı yaygınlaştırılmalı ve buna uygun rotaları geliştirilmelidir. Bu kapsamda kentin, Avrupa Bisiklet Rotası Ağına (*EuroVelo*) bağlanması için gerekli girişimler yapılmalıdır. Kaz Dağları'nda yürüyüş ve bisiklet yollarına alternatif rotalar eklenmeli, rota belirlemede ilin sahip olduğu doğal ve kültürel varlıklar dikkate alınarak bu varlıkların rotaları zenginleştirilmesi sağlanmalıdır. Rotaların hem daha fazla ziyaretçi talebine konu olması hem de ziyaretçi memnuniyetini artırması için il çapında belirlenecek rotalar farklı dil seçenekleri ile dijital ortama aktarılmalı ve mobil uygulamalarla desteklenmelidir. Ayrıca il genelinde ve özellikle rotalar üzerinde bulunan tüm nitelikli konaklama işletmelerinin "Bisiklet Dostu Otel" sertifikası alması sağlanmalıdır.

20. Spor kulüpleri için kamp alanları geliştirme

Ülkemiz son yıllarda nitelikli olarak sunduğu spor sahaları ve konaklama imkânları sayesinde başta futbol olmak üzere birçok spor dallarındaki spor kulüplerinin kamplarını geçirdikleri yer haline gelmektedir. Özellikle Antalya bölgesinde yoğunlaşan bu turizm türü sayesinde bölgenin atıl kapasitesi değerlendirilmekte ve uzun kamp dönemleri sebebiyle bölgeye gelen takımlar yerel turizmin canlanmasına katkı sunmaktadır. Alpler'den sonra dünyada en çok oksijenin olduğu Kaz Dağları,

özellikle bünyesinde barındırdığı termal imkanlar nedeniyle bu tür takımların kamp yapmalarına imkan sağlayacak mükemmel bir doğal ortamı sunmaktadır. Bu amaçla bölgede var olan konaklama işletmelerinin niteliklerinin arttırılması, ayrıca bölgede kamp yapacak spor kulüplerinin idman, müsabaka vb. faaliyetleri gerçekleştirecek alt ve üst yapıların kurulması bölge turizminin çeşitlenmesine ve sezonun uzatılmasına katkı sağlayacaktır.

21. Truva ve Bergama bağlantılı entegre turları geliştirme

Bölge İstanbul çıkışlı klasik Ege turlarının Çanakkale üzerinden gerçekleşmesi durumunda Ayvalık ve civarında 1 gecelik konaklamanın yapıldığı duraklardan biridir. Bölgeye oluşan yabancı turist ilgisi bu sebeple genellikle Japonlar ve Güney Korelilerden oluşmaktadır. Öncelikle var olan yabancı turistlere yönelik bu Ege turları teşvik edilmeli ve bölge konaklama imkanlarının 2 geceye çıkarılmasının yolları aranmalıdır. Bergama Antik kentleri, Kozak Yaylası, Ayvalık'ta tekne gezisi, zeytin müzeleri, Havran'da Çanakkale kahramanı Seyit Onbaşı Köyüne ziyaret, Güre Sütüven Şelalesi, Pınarbaşı, Tahta Kuşlar Müzesi, Sarıkız Tepesi, Asos Antik Kenti, Truva Antik Kenti gibi yakın yerleri ziyaret edilmesini içeren İstanbul ve civar iller çıkışlı turlar düzenlenerek yörede konaklama yapan ziyaretçilerin kalış süreleri 3-4 güne uzatılmalıdır.

22. Dijital / akıllı turizm uygulamalarının kullanımı

Destinasyonlardaki yapıları, rotaları, ilgi çekici yerleri ve turistik hizmetleri sanal gerçeklik ve akıllı gerçeklik uygulamaları aracılığıyla bir arada sunarak ziyaretçilere kişiselleştirilmiş turlar sunan uygulamalardan yararlanılarak akıllı turizm rehberi hazırlanmalı ve herkesin kolayca erişimine açık olmalıdır. Turistik alanları, restoranları ve şehir haritasını içeren “*Visit Balıkesir*” web sayfası ve mobil uygulaması geliştirilmeli ve her türlü bina tarihi eser vb. değerler QR kod teknolojisi ile işaretlenerek ziyaretçilere yerinde ve doğru bilgilerin aktarılması sağlanmalıdır. Geliştirilecek bu uygulama içinde bölgeyi ziyaret eden turistlerin ihtiyaç duyacağı tüm bilgilere tek bir yerden ulaşılabilir olmalı, bu uygulama sayesinde bölge konaklama tesisleri, restoranlar, müzeler ve festivaller hakkında bilgilere kolaylıkla erişebilmelidir. Uygulamaya eklenecek bir anket ve memnuniyet seçeneği ile ziyaretçilerin memnuniyet düzeyleri ölçülmeli ve ziyaretçi profiline ilişkin bilgiler birinci elden sağlanmalıdır.

23. Kırsalda ürün olarak zenginleştirilmiş astro ve agro turizm geliştirme

Geceleri gökyüzündeki astronomik olayları ve yıldızları izlemek olarak kısaca tanımlayabileceğimiz bir turizm türü olan Astro Turizm son yıllarda giderek yaygınlaşmaktadır. Özellikle gittikçe kalabalıklaşan ve aydınlanan şehirler sebebiyle bu kirlilikten kurtulmak isteyenlerin tercih ettiği bir turizm türüdür. Bu yönüyle Balıkesir ili özellikle, Sındırgı, Dursunbey, Bigadiç, İvrindi, Savaştepe ve Balya bölgelerinde birçok nokta da sunduğu şehir ışıklarından arınmış tamamen doğal bir karanlık sayesinde Samanyolu'nun ve binlerce yıldızın muhteşem güzelliğinin seyredilebildiği alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Buralarda geliştirilecek gökyüzü eğitim faaliyetleri, gökyüzü gözlem aktiviteleri/şenlikleri astro fotoğrafçılık gibi aktiviteleri düzenleme imkanları mevcuttur.

Ayrıca söz konusu kırsal bölgeler, tarım ve hayvancılık alanlarıdır. Tüketim odaklı hayatın insanlara mutluluk ve huzur getirmediği, insanların farklı bir yaşam biçimi aramaları kentsel boyutta *Cittaslow* hareketini ortaya çıkarmıştır. *Cittaslow* felsefesi yaşamın, yaşamaktan zevk alınacak bir hızda yaşanmasını savunmaktadır. *Cittaslow* hareketi, insanların birbirleriyle iletişim kurabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, kendine yeten, sürdürülebilir, el sanatlarına, doğasına, gelenek ve göreneklerine sahip çıkan ama aynı zamanda alt yapı sorunları olmayan, yenilenebilir enerji kaynakları kullanan, teknolojinin kolaylıklarından yararlanan kentlerin gerçekçi bir alternatif olacağı hedefiyle yola çıkmıştır. Bu yönüyle konumu itibarıyla özü bozulmamış ve hâlâ geleneksel ve SOKÜM değerlerin sahip çıkılarak yaşatılan Sındırgı, Havran ve Bigadiç bölgeleri çok uygundur.

Bigadiç, Sındırgı ve Havran gibi ilçelerde pansiyona dönüştürülebilir köy evlerin ve çiftlik turizmi/agro turizmüne uygun alanların tespit edilmesi ve turizme kazandırılması gerekmektedir. Ayrıca bu bölgelerde yöreye özgü tohumlardan elde edilmiş ürünlerin ekimi yapılmalı ve kaybolmaya yüz tutmuş ATA tohumların gün yüzüne çıkartılarak kullanımı sağlanmalıdır. “TARLADAN TABAĞA” sloganı ile ziyaretçilerin bizzat kendilerinin tarladan toplayarak elde ettikleri malzemeler ile kendi yemeklerinin hazırlanması sağlanmalıdır. Ayrıca bu agro çiftliklerde sirke yapımından, salça ve konserve yapımına kadar uygulamalı atölyeler düzenlenmelidir. Bitki köklerinden elde edilen boyalar ile iplik boyaması yapımı uygulamalı olarak ziyaretçilere gösterilmeli ve yine tamamen gıda maddelerinden elde edilen boyalar oluşturulan resim kursları düzenlenmelidir. Bu agro çiftliklerde oluşturulan küçük el sanatları atölyelerinde (ışık) ağaç oymacılığı kursları düzenleyerek yöresel oyuncak, tahta kaşı, tarak vb. malzemelerin yapımı ziyaretçilere deneyimlendirilmelidir.

Böylece söz konusu ürün zenginleştirme unsurlarının da entegrasyonu ile tarım ve turizmin buluşarak turizm gelirlerinin destinasyon genelinde dengeli yayılması ve il potansiyelinin etkili biçimde değerlendirilmesi için fırsatlar sunmaktadır.

24. Erdek, Avşa ve Marmara adalarında yeniden konumlama

Kıyı turizmçiliğinin ve pansiyonculuğun ilk geliştiği yer olan Erdek başta olmak üzere Avşa ve Marmara Adası bölgenin Marmara Denizi’nde bulunan turizm merkezleridir. Ağırlıklı olarak iç pazara yönelik bir misafir profili olan bölge, son yaşanan Marmara Denizi’nin kirliliği sebebiyle oluşan müsülaj ve bölgede var olan BAĞFAŞ Gübre fabrikası bölgede yabancılara yönelik turizm hareketlerinin gelişmesinin önündeki en büyük engellerdir. Özellikle Marmara Denizi’nde yaşanan son müsülaj kirlenmesi sebebiyle bölgedeki ikinci konutlar hızla elden çıkarılmakta ve değersizleşmektedir. Bölgede sezonun az olması nedeniyle büyük konaklama işletmeleri yatırımlarının yerine 20-30 odayı geçmeyen tesislere ağırlık verilmelidir. Ayrıca bölgede var olan şarap potansiyeli nedeniyle, bu adalarda şarap temelli bir turizm geliştirilebilir. Adaların İstanbul’a coğrafi yakınlığı ve gece hayatına katılanların fazlalığı sebebiyle bölgede oluşturulacak eğlence merkezleri ile bu potansiyel çekilmeye çalışılabilir. İlaveten Marmara Denizi’nde seyreden yatlar için bir durak noktası olarak kullanılabilir. Tüm bunlara ilaveten kazıları devam eden Kizikos ören yerinin de bölgedeki turizm hareketliliğini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Erdek’te konaklayan ziyaretçiler için, Kapıdağ Yarımadası turu, Gönen iğne oyaları alışveriş turları, Marmara ve Avşa Adası turu yapılarak konaklama süreleri uzatılmalıdır.

Avşa, Marmara Adası ve Bandırma Limanı ile İstanbul ve Erdek Limanı ile de Tekirdağ arasında düzenli feribot seferleri yapılmaktadır. Yeni açılmış olan Osmangazi Köprüsü ve İstanbul - İzmir otobanı sayesinde bölgeye erişim 2.5 saat gibi bir kısa süreye düşmüştür. İstanbul-İzmir-Eskişehir-Ankara bağlantılı yüksek hızlı tren projesi bölge için planlanmış olup, devreye girmesi durumunda bölgenin turizmüne olumlu katkı sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu bağlantının Edremit Körfezi’ne kadar ara bağlantı ile uzatılması bölge turizmi için itici bir güç olacaktır.

25. Engelli turizminin geliştirilmesi

Turizm faaliyeti insanın en temel hakkı olan seyahat özgürlüğüne dayanan bir faaliyettir. Oysa doğuştan ya da daha sonra yaşadığı olaylar sonucu meydana gelen engel durumundan dolayı birçok kişi bu turizm faaliyetlerinden yararlanamamaktadır. Oysa dünya nüfusunun %15’i engelli bireylerden oluşmaktadır. Bu rakam Türkiye için yaklaşık 10 milyondur. 2050 yılında tüm dünyadaki engelli ve yaşlı nüfusunun yaklaşık iki milyarı bulacağı öngörülmektedir HERKES İÇİN TURİZM anlayışı sebebiyle turizm sektörü için yeni fakat potansiyeli çok yüksek olan “engelli turizmi” gerek ABD’de gerekse Avrupa ülkelerinde oluşturulan özel paketler sayesinde günümüzde ciddi rakamlara ulaşmıştır. Erişilebilir turizm ile ilgili olarak bir çok uluslararası kuruluş tarafından farklı farklı yaklaşımlar ile değişik ve yapılması zorunlu bir takım altyapı ve üst yapı şartları geliştirilmiştir. Bunlardan en çok bilineni ve yaygın olanı Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) tarafından düzenlenen şartlardır.

Özellikle Avrupa’da 7 şehir ortaya konan bu kriterleri karşılayarak “ERİŞİLEBİLİR ŞEHİR” ünvanı almaya hak kazanmıştır.

Erişilebilirlik sadece insan hakları ile ilgili değildir Aynı zamanda destinasyonlar ve şirketler için tüm ziyaretçileri kucaklamak ve gelirlerini artırmak için bir iş fırsatıdır. Bu yüzden bölgede geliştirilecek bir pilot proje ile Ayvalık bölgesinde UNWTO kriterlerini karşılayacak düzenlemeler hayata geçirilmeli ve hem yurtiçinden hem de yurt dışından engellilerin bölgeye gelmesi sağlanmalıdır. Ayrıca her yıl düzenli olarak organize edilen “Ayvalık Uluslararası Engelliler Festivali” bu bilgiler ışığında yeniden ele alınarak yerli ve yabancı engellilerin üst düzeyde katılmaları sağlanmalıdır.

İsmet İnönü Bulvarı No: 32
06100 Emek, Ankara

Esentepe Mahallesi Büyükdere Cad.
No: 127 Astoria AVM B Blok Kat: 4
34394 Şişli, İstanbul